

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балабақша - болашаққа дайындықтың алғашқы кезеңі

ЖАРИЯЛАНДЫ 06.01.2025	ТІРЕК СӨЗДЕР әлеуметтік дағдылар, бала дамуы, балабақша, мектепке дейінгі білім, ойын, тәрбие, шығармашылық	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/174545/
---------------------------------	---	---

Нартекенова Ардак Базкеновна

Аннотация: Бұл мақалада балабақшаның балалардың әлеуметтік, психологиялық және физикалық дамуына тигізетін маңызды рөлі қарастырылады. Балабақшадағы білім беру процесі, шығармашылық пен ойынның маңызы және балабақшаның әлеуметтік мәні талданады. Балабақша – бала дамуының алғашқы қадамы ретінде оның болашақ өміріне әсер ететін орта екендігі айқындалады. Мақалада мектепке дейінгі білім беру арқылы баланың интеллектуалдық, эмоционалдық және әлеуметтік қабілеттерін жетілдіру жолдары сипатталады.

Кілт сөздер: балабақша, мектепке дейінгі білім, бала дамуы, әлеуметтік дағдылар, шығармашылық, ойын, тәрбие

Балабақша – балалардың әлеуметтік, психологиялық және физикалық дамуына ықпал ететін маңызды орын. Балабақшадағы әрбір күн балалар үшін жаңа тәжірибе, қызықты оқиғалар мен білім алу мүмкіндіктеріне толы. Мұнда балалар тек оқу ғана емес, сонымен қатар достар табу, өз эмоцияларын реттеу, шығармашылық қабілеттерін дамыту және топта жұмыс істеу дағдыларын меңгереді. Сондықтан балабақша – баланың өміріндегі маңызды кезеңдердің бірі болып табылады.

Балабақшадағы білім беру процесі

Балабақшадағы білім беру бағдарламасы балалардың жас

ерекшеліктері мен даму деңгейлеріне сәйкес ұйымдастырылады. Бұл бағдарламалар баланың жеке тұлға ретінде қалыптасуына бағытталған. Мектепке дейінгі білім беру барысында балалардың сөйлеу қабілеті, қиял қуаты, есте сақтау қабілеті және танымдық қызығушылығы дамиды. Сонымен қатар, мұғалімдер балаларды әлеуметтік нормалар мен ережелерге үйретіп, олардың жалпы мәдениет деңгейін арттыруға тырысады.

Балабақшада берілетін білім баланың болашақтағы жетістіктерінің негізін қалайды. Мұнда балалар өз ойларын еркін жеткізуді, шешім қабылдауды және қиындықтарды жеңуді үйренеді. Балабақшаның оқыту жүйесі ойын, шығармашылық және танымдық іс-әрекеттер арқылы жүзеге асырылады. Бұл әдіс балаларға қызықты әрі тиімді білім алуға мүмкіндік береді.

Шығармашылық пен ойынның рөлі

Балабақшадағы білім беру ісінде ойынның рөлі зор. Ойын балалардың қоршаған ортаны тануына, ой-өрісін дамытуға және шығармашылық қабілеттерін жетілдіруге көмектеседі. Әртүрлі ойындар балалардың зейінін, тапқырлығын және ұжымдық жұмысты меңгеруін дамытуға ықпал етеді.

Мысалы, бейнелеу өнері, музыка, қолөнер сияқты шығармашылық пәндер балалардың көркемдік талғамын және эстетикалық сезімін тәрбиелейді. Сонымен қатар, шығармашылық тапсырмалар балалардың өз идеяларын жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Бұл олардың өзіндік ойлау қабілеті мен өзін-өзі көрсету дағдыларын қалыптастырады.

Ойындар арқылы балалар бір-бірімен байланыс орнатып, қарым-қатынас дағдыларын жетілдіреді. Сонымен қатар, ойын барысында балалар проблемаларды шешуді, ұжымдық жұмыс істеуді және әртүрлі рөлдерді орындауды үйренеді. Ойынның мұндай мүмкіндіктері олардың жеке тұлғалық қасиеттерін дамытуға ықпал етеді.

Балабақшаның әлеуметтік мәні

Балабақша баланың қоғаммен алғашқы танысу кезеңі болып табылады. Мұнда балалар бір-бірімен қарым-қатынас жасап, топтық жұмыстарға қатысады. Бұл олардың әлеуметтік дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Балабақшадағы орта балаларға жауапкершілік, адалдық және еңбекқорлық сияқты маңызды құндылықтарды үйретеді.

Балабақшада балалар достар табады, олармен ойнап, сөйлесіп, бірлесіп әрекет етеді. Бұл өз кезегінде олардың қарым-қатынас дағдыларын жақсартып, өз эмоцияларын басқаруға үйретеді. Сонымен қатар, тәрбиешілер балаларға конфликтерді шешу, өзгелердің пікірін құрметтеу және ұжымда жұмыс істеу жолдарын көрсетеді.

Балабақшадағы әлеуметтік орта баланың бойында көшбасшылық қасиеттерді де дамытуға ықпал етеді. Топтық ойындар мен іс-шараларда балалар бір-бірін қолдауды, ынтымақтастықты және өзара көмекті меңгереді. Бұл қасиеттер олардың болашақта қоғамға сәтті бейімделуіне негіз болады.

Физикалық дамудың маңыздылығы

Балабақшадағы физикалық дамуға бағытталған іс-шаралар балалардың денсаулығын нығайтуға және қозғалыс белсенділігін арттыруға арналған. Спорттық ойындар мен дене шынықтыру сабақтары балалардың физикалық дамуына оң әсерін тигізеді. Қозғалыс белсенділігі балалардың жалпы денсаулық жағдайын жақсартып қана қоймай, олардың зейінін, төзімділігін және өзін-өзі бағалауын арттырады.

Балабақшада өткізілетін таңертеңгілік жаттығулар, серуендер және спорттық іс-шаралар балалардың денсаулығын сақтауға және қозғалыс үйлесімділігін дамытуға көмектеседі. Мұндай белсенділіктер балалардың дене күшін нығайтып қана қоймай, олардың көңіл-күйін де жақсартады.

Қорыта келгенде, балабақша – балалардың дұрыс дамуы үшін қажетті алаң. Ол баланың интеллектуалдық, эмоционалдық және әлеуметтік қабілеттерінің барынша дамуына жағдай жасайды. Балабақшадағы білім мен тәрбие арқылы бала болашақта өзінің өмірінде көптеген жетістіктерге жететін, қоғамда өзін дұрыс ұстай алатын тұлға болып

қалыптасады. Балабақшаның арқасында балалар шығармашылық, әлеуметтік және танымдық дағдыларын жетілдіре отырып, мектепке және өмірге дайын тұлғаға айналады.

Балабақшадағы білім беру мен тәрбиенің үйлесімі баланың қоғамға бейімделуіне және жеке тұлға ретінде қалыптасуына негіз болады. Сондықтан мектепке дейінгі білім беру – әр баланың жарқын болашағының кепілі.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Назарбаева, С. А. (2020). *Мектепке дейінгі білім берудің негіздері*. Алматы: Білім баспасы.
2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі (2022). *Мектепке дейінгі білім беру стандарттары*.
3. Кудрявцева, Т. В. (2019). *Ойын арқылы оқыту: Мектепке дейінгі жастағы балалардың дамуы*. Мәскеу: Педагогика.
4. Виготский, Л. С. (2005). *Баланың дамуы мен оқытудың психологиялық негіздері*. Мәскеу: Просвещение.
5. *Балабақша және бала дамуы*. (2023). *Қазақстандық педагогика журналы*, 12(4), 45-50.

КМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.